

Talousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 100/2018 vp): Asia on saapunut talousvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- finanssineuvos Miki Kuusinen, valtiovarainministeriö
- lakimies Sanna Atrila, Finanssivalvonta
- tietosuojavaikuttettu Reijo Aarnio, tietosuojavaikuttetun toimisto
- kriisinratkaisuasiantuntija Harri Hämäläinen, Rahoitusvakausvirasto
- edunvalvontapäällikkö Satu Wennberg, OP Ryhmä
- johtava asiantuntija Ingalill Aspholm, Finanssiala ry
- johtava lakimies Kirsi Suopelto, Finanssiala ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi luottolaitostoiminnasta annettua lakia ja eräitä siihen liittyviä lakeja. Esityksen tavoitteena on korjata lainsäädännön soveltamiskäytännössä havaittuja puutteita erityisesti Euroopan unionin lainsäädännön voimaansaattamisen osalta. Lisäksi esityksen tavoitteena on rahoitusmarkkinalainsäädännön yhteensovittaminen tietosuojalainsäädännön kanssa. Lakeihin ehdotetaan tehtäväksi Euroopan unionin niin sanotun yleisen tietosuoja-asetuksen ja uuden tietosuojalain edellyttämät tarpeelliset muutokset koskien muun ohella väärinkäytösrekistereitä, tietojen luovuttamista sekä rikkomuksista ilmoittamista koskevaa menettelyä.

Väärinkäytösrekistereitä koskevaa sääntelyä ehdotetaan muutettavaksi, koska aiemmin luottolaitosten, rahoituslaitosten ja sijoituspalveluyritysten oikeus pitää yllä väärinkäytösrekistereitä ja käsitellä rekisteritietoja on perustunut tietosuojalautakunnan antamaan lupaan. EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen voimaantulon seurauksena rekisterin ylläpidosta on säädettävä lailla. Oikeutta ylläpitää rekisteriä ehdotetaan laajennettavaksi koskemaan myös maksulaitoksia.

Valiokunnan mietintö TaVM 42/2018 vp

Luottolaitosten sijoitetun vapaan pääoman rahastoon kirjattuja osakkeita tai osuuksia vastaavan pääoman palauttamista tai käyttämistä voitonjakoon ehdotetaan rajoitettavaksi edellyttämällä menettelylle Finanssivalvonnan antamaa lupaa. Lisäksi osakeyhtiölain mukaista oikeutta vähemmistöosinkoon ei jatkossa sovellettaisi luottolaitoksiin ja sijoituspalveluyrityksiin.

Lisäksi luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin, Finanssivalvonnasta annettuun lakiin, sijoituspalvelulakiin, sijoitusrahastolakiin, vaihtoehtorahastojenhoitajista annettuun lakiin, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettuun lakiin, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettuun lakiin, liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annettuun lakiin, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annettuun lakiin, säästöpankkilakiin ja osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annettuun lakiin sekä luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annettuun lakiin ja rahoitusvakaussivunomaisesta annettuun lakiin tehtäisiin teknisluonteisia tarkistuksia.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Hallituksen esityksen lähtökohdat. Ehdotetun lainsäädännön tarkoituksena on saada sovitettua kansallinen rahoitusmarkkinalainsäädäntö yhteensopivaksi EU:n tietosuoja-asetuksen, vakavaraisuusasetuksen ja kansallisen tietosuojalain kanssa. Tämän vuoksi luottolaitostoiminnasta annettua ja eräitä siihen liittyviä lakeja ehdotetaan muutettaviksi. Näiden muutosten lisäksi luottolaitosten sijoitetun vapaan pääoman rahastoon kirjattuja osakkeita tai osuuksia vastaavan pääoman palauttamista tai käyttämistä voitonjakoon ehdotetaan rajoitettavaksi edellyttämällä tällaiselle menettelylle Finanssivalvonnan lupaa. Tässä yhteydessä luottolaitoslakia muutetaan siten, että jatkossa osakeyhtiölain mukaista oikeutta vähemmistöosinkoon ei sovellettaisi luottolaitoksiin ja sijoituspalveluyrityksiin.

Luottolaitoksen johdon ajankäyttö. Hallituksen esityksessä ehdotetaan täsmennettäväksi luottolaitoksen johdon ajankäyttöä koskevaa sääntelyä vastaamaan paremmin luottolaitosdirektiiviä. Talousvaliokunta pitää ehdotusta perusteltuna: hallituksen jäsenen, toimitusjohtajan ja muun toimivaan johtoon kuuluvan on käytettävä riittävästi aikaa laissa säädettyjen ja muiden tehtävään kuuluvien velvollisuuksiensa hoitamiseen. Direktiivin sanamuoto on tarpeen ottaa huomioon kansallisessa lainsäädännössä, jotta välttyttäisiin epätarkoituksenmukaisilta jäsenvaltiokohtaisilta eroavaisuuksilta.

Vakavaraisuus — luottolaitoksen ydinpääomainstrumenttien edellytykset. EU:n vakavaraisuusasetus asettaa edellytykset ydinpääomainstrumenttien hyväksymiselle. Omien varojen instrumenttien laatua valvotaan Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) toimesta, joka myös ylläpitää luetteloa jäsenvaltioiden hyväksytyistä ydinpääomainstrumenteista. Talousvaliokunta katsoo, että luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin sekä säästöpankkeja ja osuuspankkeja koskeviin säädöksiin esitetyt muutokset varmistavat, että osakkeet, osuudet ja kantarahasto-osuudet täyttävät ydinpääomainstrumenteilta vaaditut edellytykset ja että ne luetaan vakavaraisuuslaskennassa ydinpääomainstrumenteiksi.

Valiokunnan mietintö TaVM 42/2018 vp

Tietosuoja. Uuden tietosuojalainsäädännön voimaantulo on aiheuttanut tarpeen arvioida rahoitusmarkkinalainsäädäntöön sisältyviä säännöksiä uudessa valossa. Arvioinnin keskiössä on punninta siitä, millä tavoin ja perustein yksityisyyden suoja määrittyy, kun yhteensovitetään useiden eri lainsäädännön tavoitteiden mukaisia velvoitteita ja oikeuksia. Uuden tietosuojalainsäädännön läpileikkaava periaate on, että henkilötietojen kerääminen, tallentaminen, käsittely ja luovuttaminen on rajattava vain välttämättömään ja tietojen käyttöä koskevat tilanteet täsmällisesti ja tarkkarajaisesti määriteltävä. Käsillä olevassa ehdotuksessa on säännöksiä, jotka oikeuttavat tai rajoittavat henkilötietojen käsittelyä, mutta toisaalta myös sääntelyä, jolla sen kohteena olevan henkilön oikeutta saada pääsy häntä itseään koskeviin tietoihin rajoitetaan. Jälkimmäisissä tapauksissa rajoituksella suojataan yleensä jonkin rikkomuksen paljastamista ja selvittämistä (esimerkiksi hallituksen esityksen mukainen luottolaitostoiminnasta annetun lain 7 luvun 6 § ja talousvaliokunnan ehdottama uusi Finanssivalvonnasta annettuun lakiin lisättävä 71 c §).

Väärinkäytöksiin liittyvien henkilötietojen käsittely. Voimassa olevaa väärinkäytösrekisteriä koskevaa sääntelyä ehdotetaan muutettavaksi, koska luottolaitosten, rahoituslaitosten ja sijoituspalveluyritysten oikeus pitää yllä väärinkäytösrekistereitä ja käsitellä rekisteritietoja on perustunut tietosuojalautakunnan antamaan lupaan. Tietosuoja-asetuksen voimaantulon seurauksena rekisteristä on säädettävä lailla. Oikeutta ylläpitää tällaista rekisteriä ehdotetaan laajennettavaksi koskemaan myös maksulaitoksia.

Kokoavia huomioita. Talousvaliokunta pitää ehdotettua sääntelyä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena ja puoltaa sen hyväksymistä muutettuna jäljempänä yksityiskohtaisissa perusteluissa selvitetyllä tavalla. Lisäksi talousvaliokunta esittää yhden uuden lain hyväksymistä. Talousvaliokunnan ehdottamat muutokset ovat luonteeltaan pääosin teknisiä johtuen osittain hallituksen esitykseen sisältyvien lakien muuttumisesta tai edelleen vireilläolosta tämän esityksen eduskunnassa vireilläolon aikana.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta

11 luku. Taloudellisen aseman valvonta

2 §. Vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden hallinnan valvonta. Voimassa olevan 3 momentin mukaan, jos 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun korkoriskin toteutuminen voi alentaa luottolaitoksen omia varoja tai konsolidoituja omia varoja enemmän kuin 20 prosenttia tilanteessa, jossa korot muuttuvat äkillisesti vähintään 2 prosenttiyksikköä, Finanssivalvonnan on vaadittava luottolaitokselta selvitys toimenpiteistä, joihin se aikoo ryhtyä korkoriskin johdosta. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, miten tässä momentissa tarkoitettu korkoriskin toteutuminen määritellään.

Talousvaliokunta toteaa momentin sisältämän määräyksenantovaltuuden olevan epätarkoituksenmukainen ja ehdottaa uudeksi 3 momentin sanamuodoksi seuraavaa: ”Arviossa on lisäksi arvioitava, kohdistuuko luottolaitokseen muun kuin kaupankäyntitoiminnan aiheuttamia korkoriskejä. Jos tällaisen korkoriskin toteutuminen yllättävänä ja odottamattomana 2 prosenttiyksikön

Valiokunnan mietintö TaVM 42/2018 vp

korkomuutoksena tai muuna Euroopan pankkiviranomaisen ohjeissa määriteltynä muutoksena alentaisi luottolaitoksen omia varoja tai konsolidoituja omia varoja yli 20 prosentilla, Finanssivalvonnan on vaadittava luottolaitokselta selvitys toimenpiteistä, joihin se aikoo ryhtyä korkoriskin johdosta.”

15 luku. Menettelytavat asiakasliiketoiminnassa

15 §. Tietojen luovuttamista koskevat poikkeukset salassapitovelvollisuuteen. Talousvaliokunta ehdottaa, että pykälän 1 momentin 3 kohtaan lisättäisiin ”taikka samaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yritykselle tai yhteisölle”. Pykälässä olevaa viittausta tulee samalla täsmentää.

18 a §. Väärinkäyttöksiin liittyvien henkilötietojen käsittely. Talousvaliokunta ehdottaa, että pykälän otsikosta poistetaan viittaus väärinkäyttöksiin siten, että otsikossa mainittaisiin vain henkilötietojen käsittely. Lisäksi pykälän sanamuotoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että lainkohdassa käytettäisiin väärinkäytösrekisteri-sanana lisäksi sanaa asiakashäiriörekisteri.

Talousvaliokunta toteaa, että tätä pykälää vastaava säännös on vireillä myös hallituksen esityksessä HE 52/2018 vp, josta perustuslakivaliokunta on antanut lausunnon (PeVL 78/2018 vp — HE 52/2018 vp) sosiaali- ja terveysvaliokunnalle. Perustuslakivaliokunta on kehottanut sosiaali- ja terveysvaliokuntaa kiinnittämään huomiota kyseisen lainkohdan yhteensopivuuteen yleisen tietosuoja-asetuksen kanssa. Talousvaliokunta toteaa, että ehdotettu pykälä toimii yhtäältä valtuutuksena rekisterinpitäjälle tietojen tallennukseen ja toisaalta rajoituksena sille, mitä tietoja, millä edellytyksillä ja kuinka kauan saadaan tallentaa. Talousvaliokunta pitää ehdotettua säännöstä tarkoituksenmukaisena ottaen huomioon myös, että tämän lainsäädännön soveltamisalaan kuuluvilla tahoilla on asiakkaan tuntemiseen, asiakkaiden toiminnan seuraamiseen ja toimintaympäristön havainnointiin liittyviä velvoitteita säännöksissä, joilla on tarkoitus estää rahoitusjärjestelmän käyttö rahanpesuun ja terrorismin rahoitukseen.

18 luku. Ulkomaisia luottolaitoksia koskevat erityissäännökset

7 §. Vaitiolovelvollisuus, asiakkaiden tunteminen ja henkilötietojen käsittely. Talousvaliokunta pitää perusteltuna säätää valvontaviranomaiselle oikeus asiakashäiriöihin ja väärinkäyttöksiin liittyvien henkilötietojen käsittelyyn laajennettavaksi koskemaan ETA-luottolaitosten Suomessa toimivia sivuliikkeitä, vaikka kyseinen säännös ei sisällykään hallituksen esitykseen. Talousvaliokunta ehdottaa muutettavaksi 7 pykälän otsikkoa ja 1 momenttia.

3. Finanssivalvonnasta annetun lain 71 a §:n muuttamisesta

71 c §. Rajoitus oikeuteen saada pääsy tietoihin. Talousvaliokunta yhtyy asiantuntijakuulemisessa esitettyyn näkemykseen, jonka mukaan on välttämätöntä, että viranomaisilla on eräissä tilanteissa oikeus rajoittaa rekisteröidyn oikeutta saada pääsy Finanssivalvonnan valvonta- ja tarkastustehtävissään hänestä keräämiin tietoihin, jos pääsy näihin tietoihin saattaisi vahingoittaa Finanssivalvonnan laissa säädettyjen tehtävien hoitamista tai haitata finanssimarkkinoita koskevien säästöjen rikkomisen ehkäisemistä tai selvittämistä. Tämän vuoksi Finanssivalvonnasta an-

Valiokunnan mietintö TaVM 42/2018 vp

nettuun lakiin tulee lisätä tällaista rajoitusta koskeva säännös uudeksi pykäläksi 71 c. Lisäyksen johdosta lakiehdotuksen nimi tulee muuttaa vastaavasti.

4. Laki sijoituspalvelulain 6 luvun ja 12 luvun muuttamisesta

1 luku. Yleiset säännökset

5 §. Ulkomaiseen ETA-sijoituspalveluyritykseen ja ulkomaiseen ETA-luottolaitokseen sovellettavat säännökset. Yhdenmukaisesti edellä kuvatun luottolaitoslain 18 luvun 7 §:ään tehtävien muutosten kanssa talousvaliokunta esittää vastaavaa säännöstä lisättäväksi myös sijoituspalvelulakiin: mahdollisuus asiakashäiriöitä ja väärinkäytöksiä koskevien tietojen käsittelyyn laajennetaan tällä tavoin koskemaan myös ETA-sijoituspalveluyritysten sivuliikkeitä.

Uusi säännös sijoitettaisiin lain 1 luvun 5 §:ään, sen 1 momenttiin.

12 luku. Salassapito ja asiakkaan tunteminen

3 a §. Väärinkäytöksiin liittyvien henkilötietojen käsittely. Edellä olevan luottolaitoslain 15 luvun 18 a §:ään kohdistuneiden muutosesitysten johdosta talousvaliokunta esittää sääntelyn yhdenmukaisuuden vuoksi, että myös tämän pykälän otsikosta poistetaan sanat ”väärinkäytöksiin liittyvien”.

5. Laki maksulaitoslain muuttamisesta

39 a §. Väärinkäytöksiin liittyvien henkilötietojen käsittely. Edellä olevan luottolaitoslain 15 luvun 18 a §:ään kohdistuneiden muutosesitysten johdosta talousvaliokunta esittää sääntelyn yhdenmukaisuuden vuoksi, että myös maksulaitoslain 39 a §:n otsikosta poistetaan sanat ”väärinkäytöksiin liittyvien”.

10. Laki sijoitusrahastolain 133 a §:n ja 150 §:n muuttamisesta

133 a §. Talousvaliokunta esittää, että sijoitusrahastolain 133 a §:n 1 momentin viimeisestä virkkeestä poistetaan sana ”arkaluonteisten”. Lisäksi säännös täytyy yhteensovittaa uuden sijoitusrahastolain mukaiseen numerointiin: vanhan sijoitusrahastolain (48/1999) 133 a §:n sääntely on uudessa sijoitusrahastolaissa (/) 26 luvun 2 §:ssä, johon tämä muutos nyt kohdistuu.

150 §. Säännös täytyy yhteensovittaa uuden sijoitusrahastolain mukaiseen numerointiin: vanhan sijoitusrahastolain (48/1999) 150 §:n sääntely on uudessa sijoitusrahastolaissa (/) 27 luvun 7 §:ssä, johon tämä muutos nyt kohdistuu.

Lain nimeä tulee muuttaa edellä kuvattuja muutoksia vastaavasti.

12. Laki rahoitus- ja vakuutusryhmien valvonnasta annetun lain 31 §:n muuttamisesta

6 luku. Erinäiset säännökset

33 §. Salassapitovelvollisuus. Laissa olevan 33 §:n 3 momentissa on viittaus henkilötietolakiin, minkä johdosta lainkohta tulee päivittää. Muutoslain nimi tulee korjata kattamaan hallituksen esityksessä ehdotetun 31 §:n lisäksi myös 33 §. Talousvaliokunta ehdottaa 3 momenttia korjattavaksi kuulumaan seuraavasti:

”Jollei luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EU) 2016/679 muuta johdu, ryhmittymään kuuluvalla 1 momentissa tarkoitettulla yrityksellä on oikeus antaa 1 momentissa tarkoitettuja tietoja samaan ryhmittymään kuuluvalla yhteisölle asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia sekä ryhmittymän riskienhallintaa varten. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, ei koske yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista.”

13. Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain muuttamisesta

7 luku. Kriisinratkaisuvälineitä koskevat yleiset periaatteet

5 §. Arvopaperimarkkinalainsäädännön soveltaminen. Talousvaliokunta ehdottaa pykälää muutettavaksi kriisinratkaisudirektiivin 6.2 (b) artiklan asianmukaiseksi täytäntöönpanemiseksi. Valiokunta ehdottaa pykälän sanamuodoksi seuraavaa: ”Mitä arvopaperimarkkinalain 4 luvussa säädetään esitteestä ja sen sisällöstä sekä 11 luvussa julkisesta ostotarjouksesta ja tarjousvelvollisuudesta, ei sovelleta luovutettaessa tai hankittaessa osakkeita tämän lain 8—11 luvun säännösten nojalla.”

14. Laki rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain muuttamisesta

5 luku. Talletussuoja

20 §. Automaattiset päätökset. Talousvaliokunta ehdottaa automaattista päätöksen tekoa koskevaa lainkohtaa muutettavaksi siten, että siihen lisättäisiin maininta päätösten koneellisesta allekirjoittamisesta. Pykälä saisi siten seuraavan sanamuodon: ”Rahoitusvakausvirasto voi tämän luvun mukaisessa korvausten maksatuksessa tehdä luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) 22 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja automaattisia päätöksiä ja allekirjoittaa päätökset koneellisesti.”

Valiokunnan mietintö TaVM 42/2018 vp

15. Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain 4 §:n ja 16 §:n muuttamisesta

4 §. Talousvaliokunta katsoo, että kansalliseen lakiin ei tule sisällyttää suoraan sovellettavan EU:n vakavaraisuusasetuksen kanssa päällekkäistä sääntelyä. Tämän vuoksi sekä säännöksen selkeyttämiseksi talousvaliokunta ehdottaa pykälän 3 momentin muuttamista.

17. Laki ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa (uusi)

12 §. Markkinointi ja sopimusehdot sekä muut menettelytavat. Edellä olevan, luottolaitoslain 15 luvun 18 a §:ään kohdistuneen muutosesityksen johdosta talousvaliokunta esittää sääntelyn yhdenmukaisuuden vuoksi myös lakia ulkomaisten maksulaitosten toiminnasta Suomessa muutettavaksi.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Talousvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 100/2018 vp sisältyvät 2., 6.—9., 11. ja 16. lakiehdotuksen.

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 100/2018 vp sisältyvät 1., 3.—5., 10. ja 12.—15. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Eduskunta hyväksyy uuden, 17. lakiehdotuksen. (Valiokunnan uusi lakiehdotus)

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 15 luvun 5 §:n 3 momentti sekä 16 ja 17 §,

muutetaan 7 luvun 5 §:n 2 momentti ja 3 momentin 1 kohta ja 6 §:n 1 ja 3 momentti, 8 a luvun 4 §:n 1 momentti, 10 luvun 2 §, 11 luvun **2 §:n 3 momentti**, 6 § ja 9 §:n 1 momentti, 15 luvun 15 §

Valiokunnan mietintö TaVM 42/2018 vp

ja 18 luvun 7 §, sellaisina kuin niistä ovat 7 luvun 6 §:n 1 ja 3 momentti laissa 528/2016, 8 a luvun 4 §:n 1 momentti laissa 1199/2014 ja 11 luvun 6 § osaksi laissa 1199/2014, sekä

lisätään 10 lukuun uusi 2 a §, 15 lukuun uusi 18 a § ja 23 luvun 3 §:ään uusi 5 momentti, jolloin nykyinen 5 momentti siirtyy 6 momentiksi, seuraavasti:

7 luku

Hallinto- ja ohjausjärjestelmät

5 §

Luottolaitoksen johdon ajankäyttö

Jäljempänä 10 luvun 7 tai 8 §:ssä tarkoitettulla tavalla rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen hallituksen jäsenellä tai toimitusjohtajalla voi olla enintään yksi seuraavista johtotehtävien yhdistelmistä:

- 1) yksi toimitusjohtajan tehtävä ja kaksi hallituksen jäsenyyttä; tai
- 2) neljä hallituksen jäsenyyttä.

Yhdeksi johtotehtäväksi lasketaan hallituksen jäsenyydet tai toimitusjohtajuudet:

- 1) samaan konserniin, konsolidointiryhmään tai samaan talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvissa yrityksissä; ja

6 §

Rikkomuksista ilmoittaminen

Luottolaitoksella on oltava menettelytavat, jota noudattamalla luottolaitoksen palveluksessa olevat voivat ilmoittaa luottolaitoksen sisällä riippumattoman kanavan kautta finanssimarkkinoita koskevien säännösten ja määräysten epäillystä rikkomisesta. Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja. Ilmoitusmenettelyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus), jäljempänä *yleinen tietosuojasetus*, 15 artiklan mukaista oikeutta saada pääsyä sellaisiin tämän pykälän 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, joiden antaminen voisi haitata epäiltyjen rikkomusten selvittämistä.

Valiokunnan mietintö TaVM 42/2018 vp

8 a luku

Elvytyssuunnitelma

4 §

Elvytyssuunnitelmassa esitettävät raja-arvot ja sen täytäntöönpano

Luottolaitoksen on sisällytettävä elvytyssuunnitelmaan selkeät raja-arvot ja laadulliset arviointiperusteet, joiden avulla voidaan tunnistaa sellaiset tilanteet, joissa suunnitelma on pantava täytäntöön luottolaitoksen toiminnan jatkumisen turvaamiseksi. Luottolaitoksen on asetettava raja-arvot riittävän etäälle vakavaraisuutta ja maksuvalmiutta koskevista vähimmäisvaatimuksista. Kokonaisvakavaraisuutta koskevan raja-arvon on kuitenkin oltava vähintään 9,5 prosenttia lisätyn Finanssivalvonnan 11 luvun 6 §:n nojalla asettaman harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen määrällä. Luottolaitoksen on otettava käyttöön järjestelyt, joiden avulla raja-arvoja ja laadullisia arviointiperusteita voidaan luotettavalla tavalla säännöllisesti seurata.

10 luku

Taloudellista asemaa koskevat vaatimukset

2 §

Vähimmäispääoma

Luottolaitoksen osakepääoman, osuuspääoman tai peruspääoman on oltava vähintään viisi miljoonaa euroa. Pääoman on oltava kokonaan merkitty toimituspäätöksen myöntäessä. Pääoman on täytettävä pääomainstrumentteja koskevat vaatimukset EU:n vakavaraisuusasetuksen 26 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti.

Vähimmäispääomaan luettavan osakepääoman on täytettävä EU:n vakavaraisuusasetuksen 28 artiklan mukaiset vaatimukset. Osuuspääoman ja peruspääoman on vastaavasti täytettävä EU:n vakavaraisuusasetuksen 27—29 artiklan mukaiset vaatimukset.

2 a §

Luottolaitoksia koskevat poikkeukset osakeyhtiölain soveltamisesta

Osakeyhtiölain 8 luvun 2 §:ssä tarkoitetun sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon kirjattua osakkeita ja osuuksia vastaavaa pääomaa, joka on sisällytetty luottolaitoksen ydinpääomaan, ei saa palauttaa tai käyttää voitonjakoon ilman Finanssivalvonnan etukäteistä lupaa.

Mitä osakeyhtiölain 13 luvun 7 §:ssä säädetään vähemmistöosingosta sekä 16 luvun 13 §:ssä ja 17 luvun 13 §:ssä osakkeiden lunastamisesta, ei sovelleta luottolaitokseen.

Valiokunnan mietintö TaVM 42/2018 vp

11 luku

Taloudellisen aseman valvonta

2 §

Vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden hallinnan valvonta

Arviossa on lisäksi arvioitava, kohdistuuko luottolaitokseen muun kuin kaupankäyntitoiminnan aiheuttamia korkoriskejä. Jos tällaisen korkoriskin toteutuminen yllättävänä ja odottamattomana 2 prosenttiyksikön korkomuutoksena tai muuna Euroopan pankkiviranomaisen ohjeissa määriteltynä muutoksena alentaisi luottolaitoksen omia varoja tai konsolidoituja omia varoja yli 20 prosentilla, Finanssivalvonnan on vaadittava luottolaitokselta selvitys toimenpiteistä, joihin se aikoo ryhtyä korkoriskin johdosta.

6 §

Harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus

Finanssivalvonnan on 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa asetettava luottolaitokselle tarvittava korkeampi vaatimus luottolaitoksen ydinpääoman vähimmäismäärälle kuin mitä EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädetään, jos se katsoo vaatimuksen olevan välttämätön luottolaitokseen kohdistuvien olennaisten riskien kattamiseksi. Tässä pykälässä asetettu pääomavaatimus voidaan asettaa enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

Finanssivalvonta voi asettaa tässä pykälässä tarkoitettun pääomavaatimuksen, jos:

1) Finanssivalvonta 2 §:ssä säädetyn arvion tai etukäteen vahvistetuin perustein laaditun muun arvion perusteella katsoo, että:

a) luottolaitoksen omien varojen määrä ei riitä täyttämään luottolaitoksen 9 luvun 1 §:n mukaisesti arvioimaa kokonaisriskin edellyttämää pääomatarvetta tai tämä arvio ei täytä mainitussa pykälässä sille asetettuja vaatimuksia;

b) luottolaitos on arvioinut a alakohdassa tarkoitettun pääomatarpeensa ja siihen perustuvan pääomatavoitteensa taikka EU:n vakavaraisuusasetuksessa tarkoitettujen suurten asiakasriskien kattamiseksi vaadittavan omien varojen määrän olennaisesti puutteellisella tai virheellisellä tavalla; tai

c) luottolaitoksen riskienhallintajärjestelmä ei täytä sille 9 luvun 2 §:ssä asetettuja vaatimuksia;

2) luottolaitoksella on tase-eriä tai taseen ulkopuolisia sitoumuksia, joihin liittyville riskeille ei ole asetettu pääomavaatimusta 10 luvussa tai EU:n vakavaraisuusasetuksessa tai joihin liittyville riskeille on asetettu ilmeisen riittämätön pääomavaatimus;

3) luottolaitoksen hallinto- ja ohjausjärjestelmän puutteellisuus tai luottolaitoksen liiketoimintamalli aiheuttaa riskejä, joille ei muutoin ole asetettu pääomavaatimusta; taikka

4) 5 a §:n 1 momentin 1 kohdan edellytykset täyttyvät.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, Finanssivalvonta voi asettaa 1 momentissa säädettyin edellytyksin konsolidoidun valvonnan kohteena olevalle luottolaitokselle sen konsolidoidun taloudellisen aseman perusteella konsolidoidun lisäpääomavaatimuksen.

Valiokunnan mietintö TaVM 42/2018 vp

Finanssivalvonnan on tätä pykälää soveltaessaan otettava huomioon:

- 1) luottolaitoksen 9 luvun 1 §:ssä tarkoitetun sisäisen pääoman riittävyyden varmistamista koskevien menettelyjen laadullinen riittävyys ja luottolaitoksen mainitun pykälän nojalla asettamat tavoitteet omien varojen määrälle;
- 2) luottolaitoksen hallinto-, ohjaus- ja riskienhallintajärjestelmien yleinen riittävyys;
- 3) luottolaitoksen toiminnasta koko rahoitusjärjestelmän vakaudelle mahdollisesti seuraavat riskit.

9 §

Maksuvalmiutta koskevat lisävaatimukset

Sen lisäksi, mitä EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädetään, Finanssivalvonnan on asetettava luottolaitokselle sen maksuvalmiutta koskevat tarvittavat laadulliset ja määrälliset vaatimukset, jos Finanssivalvonta katsoo vaatimusten asettamisen olevan 2 §:ssä tarkoitetun arvion perusteella maksuvalmiusriskien kattamiseksi välttämätöntä.

— — — — —

15 luku

Menettelytavat asiakasliiketoiminnassa

15 §

Tietojen luovuttamista koskevat poikkeukset salassapitovelvollisuuteen

Jollei yleisestä tietosuojaa-asetuksesta muuta johdu, luottolaitoksella ja sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvalla yrityksellä on 14 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus luovuttaa välttämättömiä tietoja:

1) samaan konserniin, konsolidointiryhmään, talletuspankkien yhteenliittymään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yritykselle asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia sekä konsernin, konsolidointiryhmän, talletuspankkien yhteenliittymän tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymän riskienhallintaa varten; mitä tässä kohdassa säädetään ei kuitenkaan koske sellaisia tietoja, jotka perustuvat asiakkaan ja muun kuin ryhmittymään kuuluvan yrityksen välisten maksettujen tietojen rekisteröintiin;

2) sellaiselle yritykselle, joka kuuluu luottolaitoksen kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään markkinointia sekä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista varten, jos tiedot ovat sen asiakasrekisterissä;

3) toiselle luottolaitokselle, rahoituslaitokselle, sijoituspalveluyritykselle, maksulaitokselle tai talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvalla yritykselle **taikka samaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yritykselle tai yhteisölle** näihin kohdistuvista rikoksista **tämän luvun 18 a §:ssä** tarkoitetut tiedot, jotka ovat välttämättömiä rahoitusmarkkinoilla toimiviin yrityksiin kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseksi;

Valiokunnan mietintö TaVM 42/2018 vp

4) luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle luottotietorekisteriin merkitsemistä varten asiakkaan voimassa olevien luottosopimusten ja takaussitoumusten yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot sekä tiedot luottojen maksamatta olevasta määrästä;

5) tieteelliseen tutkimuskäyttöön, jos asiakirjan valmistamisesta on kulunut vähintään 60 vuotta ja asiakirjan vastaanottaja antaa kirjallisen sitoumuksen siitä, ettei hän käytä asiakirjaa sen henkilön, jota asiakirja koskee, tai hänen läheisensä vahingoksi tai halventamiseksi taikka sellaisten muiden etujen loukkaamiseksi, joiden suojaksi salassapitovelvollisuus on säädetty;

6) finanssialan sopimus pohjaiselle asiakasorganisaatiolle tai muulle sellaiselle riidanratkaisuelimelle, joka on kuluttajariitojen vaihtoehtoista riidanratkaisusta sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 ja direktiivin 2009/22/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/11/EU (vaihtoehtoista kuluttajariitojen ratkaisua koskeva direktiivi) 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti ilmoitettu Euroopan komissiolle, sinne saatetun asian käsittelemistä varten.

Mitä 1 momentin 1 kohdassa säädetään, sovelletaan myös säästöpankkien ja osuuspankkien keskusrahalaistoksiin.

Edellä 1 momentin 1—4 ja 6 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa voidaan luovuttaa vain tietoja, jotka ovat välttämättömiä kyseessä olevien tehtävien suorittamiseksi, ja jos tietojen vastaanottaja koskee tässä laissa säädetty tai vastaava salassapitovelvollisuus.

Mitä edellä 1 momentin 1—2 ja 4—6 kohdassa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista.

18 a §

Väärinkäyttöön liittyvien Henkilötietojen käsittely

Luottolaitos ja rahoituslaitos voivat käsitellä tietoja **asiakashäiriöihin** liittyvistä henkilötiedoista ja ylläpitää niitä koskevaa rekisteriä (**asiakashäiriörekisteri**) siinä laajuudessa kuin se on välttämätöntä niiden toimintaan välittömästi kohdistuvien **asiakashäiriöiden**, rikosten tai rikkomusten estämiseksi ja selvittämiseksi.

Väärinkäytösrekisteriin saadaan merkitä tiedot:

- 1) rekisteröidyn nykyisestä tai entisestä asiakkuussuhteesta;
- 2) maksujen viivästymisestä ja laiminlyönnistä;
- 3) rikoksesta, epäilystä rikoksesta tai rikkomuksesta;
- 4) luottolaitoksesta tai rahoituslaitoksesta, johon rikos, epäilty rikos tai rikkomus kohdistuu;
- 5) teon tai epäillyn teon ajankohdasta ja rekisteriin merkitsemisen ajankohdasta;
- 6) rekisteröidyn nimestä, henkilötunnuksesta, osoitteesta ja ammatista;
- 7) tuomioistuimesta tai esitutkintaviranomaisesta, jossa asia on vireillä;
- 8) käsiteltävän tiedon ilmoittajasta ja tallentajasta.

Luottolaitos tai rahoituslaitos ei saa tehdä merkintää väärinkäytösrekisteriin ennen kuin epäilystä rikoksesta tai rikkomuksesta on ilmoitettu esitutkintaviranomaiselle tai syyttäjälle taikka kun eräntynyt saaminen on ollut maksamatta enemmän kuin 60 päivää eräpäivästä. Merkintä rekisteriin on tehtävä viimeistään vuoden kuluessa siitä, kun:

- 1) luottolaitos tai rahoituslaitos on saattanut rikosprosessin vireille;
- 2) luottolaitos tai rahoituslaitos on saanut tiedon siitä, että joku muu on saattanut rikosprosessin vireille;
- 3) syyttäjä on päättänyt nostaa asiassa syytteen tai;

Valiokunnan mietintö TaVM 42/2018 vp

4) maksu on erääntynyt.

Rikosta koskevat tiedot on poistettava väärinkäytösrekisteristä välittömästi sen jälkeen, kun rekisteröity on alioikeuden tuomiolla todettu syyttömäksi, oikeusprosessista on luovuttu tai jos ylempi oikeusaste vapauttaa alemman oikeusasteen tuomitseman henkilön. Luottolaitos tai rahoituslaitos voi rekisteröidä tiedot uudelleen, jos ylempi oikeusaste tuomitsee henkilön, jonka alemmpi oikeusaste on vapauttanut.

Rikosta koskevat tiedot on poistettava väärinkäytösrekisteristä viimeistään viiden vuoden kuluessa siitä, kun kyseistä rikosta koskeva tieto on ensimmäisen kerran rekisteröity. Maksuhäiriötä koskeva tieto on poistettava viimeistään, kun maksun suorittamisesta on kulunut kaksi vuotta.

Rekisteröidylle on ilmoitettava tietojen käytöstä päätöksenteossa, jos luoton epääminen tai muu rekisteröidylle kielteinen päätös johtuu väärinkäytösrekisterissä olevista tiedoista.

18 luku

Ulkomaisia luottolaitoksia koskevat erityissäännökset

7 §

Vaitiolovelvollisuus, asiakkaiden tunteminen ja henkilötietojen käsittely

Ulkomaisen luottolaitoksen sivuliikkeen ja edustuston toimihenkilön vaitiolovelvollisuuteen, oikeuteen antaa tietoja ja salassapitovelvollisuuden rikkomiseen sekä asiakkaiden tuntemiseen ja edustuston luottotietotoiminnan harjoittamiseen sovelletaan 15 luvun 14—18 §:ää ja 21 luvun 4 §:ää. Ulkomaisen luottolaitoksen sivuliikkeen oikeuteen käsitellä asiakashäiriöihin ja väärinkäytöksiin liittyviä henkilötietoja sovelletaan lisäksi 15 luvun 18 a §:ää.

23 luku

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

3 §

Muut siirtymäsäännökset

Edellä 10 luvun 2 §:ssä säädetty omien varojen vähimmäisvaatimus ei koske luottolaitosta, jolla 1 päivänä tammikuuta 1994 oli toimilupa luottolaitoksen toiminnan harjoittamiseen. Edellä tarkoitettun luottolaitoksen, jonka osakepääoman, osuuspääoman tai peruspääoman määrä edellä mainittuna ajankohtana alitti mainitun vähimmäisvaatimuksen, osakepääoman, osuuspääoman tai peruspääoman määrä ei kuitenkaan saa alentua siitä, mikä se oli 2 päivänä toukokuuta 1992 tai, jos luottolaitoksella ei mainittuna päivänä ollut toimilupaa, siitä kun se sai toimiluvan, taikka sen jälkeen saavutetusta korkeimmasta määrästä. Niin kauan kuin luottolaitos ei täytä 10 luvun

Valiokunnan mietintö TaVM 42/2018 vp

2 §:n mukaista vähimmäisvaatimusta, sen omien varojen määrä ei saa alentua muuten kuin tap-
pioiden johdosta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

2.

Laki

luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta annetun lain (1199/2014) voi-
maantulosäännöksen 7 momentin 2 kohta seuraavasti:

Jos talletussuojarahaston varat eivät riitä korvattavien talletusten maksamiseen tai muiden tal-
letussuojarahaston velvoitteiden kattamiseen siten kuin rahoitusvakausviranomaisesta annetussa
laissa säädetään, Rahoitusvakausvirasto:

2) velvoittaa vanhan talletussuojarahaston siirtämään talletussuojarahastoon varoja, jos 1 koh-
dassa tarkoitettuja maksuja ei voida periä riittävässä määrin, riittävän nopeasti tai vakauden tur-
vaavalla tavalla;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

3.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain ~~71 a §:n~~ muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 71 a §:n 2 ja 4 momentti, sellaisina
kuin ne ovat laissa 1442/2016, sekä
lisätään lakiin uusi 71 c § seuraavasti:

71 a §

Rikkomuksista ilmoittaminen

Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan työsopimussuhteessa olevaa ilmoituksen tekijää ja ilmoituksen kohteena olevaa henkilöä sekä sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilön henkilöllisyyden suoja, jollei väärinkäytöksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2016/679 (*yleinen tietosuojasetus*) 15 artiklan mukaista oikeutta saada pääsyä 1 ja 3 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, jos niiden antaminen voisi haitata epäiltyjen rikkomusten selvittämistä. Mitä mainitun asetuksen 13 ja 14 artiklassa säädetään, ei sovelleta Finanssivalvontaan sen ylläpitäessä 1 momentissa tarkoitettua järjestelmää.

71 c §

Rajoitus oikeuteen saada pääsy tietoihin

Sen lisäksi, mitä tietosuojalain 34 §:ssä säädetään, ei rekisteröidyllä ole yleisen tietosuojasetuksen 15 artiklassa tarkoitettua oikeutta tutustua Finanssivalvonnan valvonta- ja tarkastustehtävässään hänestä keräämiin tietoihin, jos tiedon antaminen saattaisi vahingoittaa Finanssivalvonnan laissa säädettyjen tehtävien hoitamista taikka finanssimarkkinoita koskevien säästöjen rikkomisen ehkäisemistä tai selvittämistä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

sijoituspalvelulain ~~6 ja 12 luvun~~ muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sijoituspalvelulain (747/2012) **1 luvun 5 §:n 1 momentti**, 6 luvun 1 §:n 7 momentti ja 12 luvun 2 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 6 luvun 1 §:n 7 momentti laissa 1069/2017, sekä

lisätään 6 luvun 1 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1069/2017 ja 243/2018, uusi 8 momentti, 12 luvun 2 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1069/2017, uusi 5 momentti ja lukuun uusi 3 a § seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

5 §

Ulkomaiseen ETA-sijoituspalveluyritykseen ja ulkomaiseen luottolaitokseen sovellettavat säännökset

Ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua tai harjoittaa sijoitustoimintaa sekä tarjota oheispalveluja sivuliikkeen välityksellä Suomessa ja tällaiselle toiminnalle asetettavista vaatimuksista säädetään 13 §:ssä, 2 luvun 2 §:n 1 momentissa, 4 luvun 1 §:n 1—3 ja 6 momentissa, 7 luvun 2 §:n 6 momentissa, 7, 15 ja 16 §:ssä, 7 a luvun 5 §:ssä, 10 luvun 1—9, 11—14 ja 16 §:ssä, 11 luvun 18, 19 ja 22—25 §:ssä, 12 luvun 3 a ja 4 §:ssä, 14 ja 15 luvussa sekä 16 luvun 2 ja 3 §:ssä.

Valiokunnan mietintö TaVM 42/2018 vp

6 luku

Sijoituspalvelun tarjoamisen taloudelliset toimintaedellytykset ja talouden vakauden valvonta

1 §

Vähimmäispääoma

Osakepääoman on oltava kokonaan merkitty toimilupaa myönnettäessä. Edellä 1—6 momentissa tarkoitettuun vähimmäispääomaan luettavan osakepääoman on täytettävä EU:n vakavaraisuusasetuksen 28 artiklan mukaiset vaatimukset.

Luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 luvun 2 a §:ää sovelletaan myös sijoituspalveluyritykseen.

12 luku

Salassapito ja asiakkaan tunteminen

2 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Jollei luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), jäljempänä *yleinen tietosuoja-asetus*, muuta johdu, sijoituspalveluyrityksellä ja sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmään kuuluvalla yrityksellä on oikeus antaa 1 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tietoja samaan konserniin, konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yhteisölle asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia sekä konsernin, konsolidointiryhmän tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymän riskienhallintaa varten, jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä tässä momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista eikä sellaisia tietoja, jotka perustuvat asiakkaan ja muun kuin ryhmittymään kuuluvan yrityksen välisten maksutietojen rekisteröintiin.

Sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, sijoituspalveluyritys ja sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmään kuuluva yritys voivat luovuttaa asiakasrekisterissään olevia markkinointia sekä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista varten tarpeellisia tietoja sellaiselle yritykselle, joka kuuluu sijoituspalveluyrityksen kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään, jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai sitä vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä

Valiokunnan mietintö TaVM 42/2018 vp

tässä momentissa säädetään, ei koske yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen arkaluonteisten tietojen luovuttamista.

Sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, sijoituspalveluyrityksellä ja sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmään kuuluvalla yrityksellä on oikeus luovuttaa toiselle sijoituspalveluyritykselle, luottolaitokselle, rahoituslaitokselle tai maksulaitokselle näihin kohdistuvista rikoksista luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun 18 a §:ssä tarkoitettuja välttämättömät tiedot rahoitusmarkkinoilla toimiviin yrityksiin kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseksi.

3 a §

Henkilötietojen käsittely

Mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun 18 a §:ssä säädetään väärinkäytöksiin liittyvien henkilötietojen käsittelystä, sovelletaan myös sijoituspalveluyrityksiin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Sen 6 luvun 1 §:ää sovelletaan kuitenkin vasta vuoden kuluttua lain voimaan tulosta.

5.

Laki

maksulaitoslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maksulaitoslain (297/2010) 38 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 764/2012, sekä *lisätään* lakiin uusi 39 a § seuraavasti:

38 §

Tietojen luovuttaminen samaan konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yritykselle.

Maksulaitoksella ja sen kanssa samaan luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tai sijoituspalvelulaissa tarkoitettuun konsolidointiryhmään kuuluvalla yrityksellä on sen estämättä, mitä salassapitovelvollisuudesta säädetään, oikeus antaa tämän lain 37 §:ssä tarkoitettuja tietoja samaan konserniin, konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa

Valiokunnan mietintö TaVM 42/2018 vp

laissa (699/2004) tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yhteisöllä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia sekä konsernin, konsolidointiryhmän tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymän riskienhallintaa varten, jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä tässä momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelystä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), jäljempänä *yleinen tietosuoja-asetus*, 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista eikä sellaisia tietoja, jotka perustuvat asiakkaan ja muun kuin ryhmittymään kuuluvan yrityksen välisten maksutietojen rekisteröintiin.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, maksulaitos ja maksulaitoksen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluva yritys voivat luovuttaa asiakasrekisterissään olevia markkinointia sekä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista varten tarpeellisia tietoja sellaiselle yhteisölle, joka kuuluu maksulaitoksen kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään, jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai sitä vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä tässä momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, maksulaitoksella on oikeus luovuttaa toiselle maksulaitokselle, luottolaitokselle, rahoituslaitokselle tai sijoituspalveluyritykselle näihin kohdistuvista rikoksista luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun 18 a §:ssä tarkoitettuja välttämättömät tiedot rahoitusmarkkinoilla toimiviin yrityksiin kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseksi.

39 a §

Henkilötietojen käsittely

Mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun 18 a §:ssä säädetään väärinkäytöksiin liittyvien henkilötietojen käsittelystä, sovelletaan myös maksulaitoksiin.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

6.

Laki

kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 3 luvun 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

Valiokunnan mietintö TaVM 42/2018 vp

muutetaan kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (1070/2017) 3 luvun 3 §:n 1 ja 3 momentti seuraavasti:

3 luku

Säännellyn markkinan toiminnan järjestäminen

3 §

Rikkomuksista ilmoittaminen

Pörssillä on oltava menettelytavat, joita noudattamalla pörssin palveluksessa olevat voivat ilmoittaa pörssin sisällä riippumattoman kanavan kautta finanssimarkkinoita koskevien säännösten ja määräysten epäilyistä rikkomisesta. Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja. Ilmoitusmenettelyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Sen lisäksi, mitä tietosuojalaissa 1050/2018 säädetään, 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole tarkastusoikeutta 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, jos tietojen antaminen voisi haitata epäiltyjen rikkomusten selvittämistä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

7.

Laki

vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 162/2014 7 luvun 11 §:n 3 momentin johdantokappale ja 4 momentti, 21 luvun 14 § ja 22 luvun 9 §:n 1 ja 3 momentti sellaisina kuin niistä ovat 22 luvun 9 §:n 1 ja 3 momentti laissa 527/2016, seuraavasti:

Valiokunnan mietintö TaVM 42/2018 vp

7 luku

Toiminnan järjestäminen

11 §

Salassapitovelvollisuus

Jollei luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), jäljempänä *yleinen tietosuoja-asetus*, muuta johdu, vaihtoehtorahastojen hoitaja, vaihtoehtorahasto taikka tämän lain mukainen säilytysyhteisö tai erityinen säilytysyhteisö on oikeutettu lisäksi:

Mitä 3 momentissa säädetään, ei koske yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista.

21 luku

Finanssivalvontaa koskevat säännökset

14 §

Henkilötietojen säilyttäminen ja siirtäminen

Finanssivalvonnan tulee säilyttää tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan saatuja henkilötietoja. Tiedot on poistettava viiden vuoden kuluttua ilmoituksen tekemisestä, jollei tietojen edelleen säilyttäminen ole tarpeen rikostutkinnan, vireillä olevan oikeudenkäynnin tai viranomaistutkinnan vuoksi. Tietojen edelleen säilyttämisen tarpeellisuus on tutkittava viimeistään kolmen vuoden kuluttua edellisestä tietojen säilyttämisen tarpeellisuuden tarkistamisesta. Tarkistamisesta on tehtävä merkintä. Tiedot on poistettava välittömästi sen jälkeen, kun tarve niiden käsittelemiselle on lakannut.

Finanssivalvonta voi siirtää kolmanteen maahan tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan saatuja tietoja ja tiedoista laadittuja analyyseja tapauskohtaisesti, jos siirto on tarpeen vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista annetun direktiivin valvonnassa. Tiedot voidaan siirtää ainoastaan sillä edellytyksellä, että niitä ei siirretä edelleen ilman Finanssivalvonnan kirjallista lupaa.

Valiokunnan mietintö TaVM 42/2018 vp

22 luku

Seuraamukset, muutoksenhaku ja rikkomuksista ilmoittaminen

9 §

Rikkomuksista ilmoittaminen

Vaihtoehtorahastojen hoitajalla on oltava menettely, jota noudattamalla sen palveluksessa olevat voivat ilmoittaa yhtiön sisällä riippumattoman kanavan kautta markkinoiden finanssimarkkinoita koskevien säännösten ja määräysten epäilyistä rikkomisesta. Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja. Ilmoitusmenettelyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Sen lisäksi, mitä tietosuojalaissa 1050/2018 säädetään, 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole tarkastusoikeutta 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, jos tietojen antaminen voisi haitata epäiltyjen rikkomusten selvittämistä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

8.

Laki

arvopaperimarkkinalain 12 luvun 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan arvopaperimarkkinalain (746/2012) 12 luvun 3 §:n 1 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 519/2016, seuraavasti:

Valiokunnan mietintö TaVM 42/2018 vp

12 luku

Markkinoiden väärinkäyttö

3 §

Rikkomuksista ilmoittaminen

Liikkeeseenlaskijalla on oltava menettely, jota noudattamalla liikkeeseenlaskijan palveluksessa olevat voivat ilmoittaa liikkeeseenlaskijan sisällä riippumattoman kanavan kautta finanssimarkkinoita koskevien säännösten ja määräysten epäilyistä rikkomisesta. Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja. Ilmoitusmenettelyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Sen lisäksi, mitä tietosuojalaissa 1050/2018 säädetään, 1 momentissa tarkoitettun ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole tarkastusoikeutta 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, jos tietojen antaminen voisi haitata epäiltyjen rikkomusten selvittämistä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

9.

Laki

arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 22 §:n ja 8 luvun 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (348/2017) 2 luvun 22 § ja 8 luvun 2 §:n 2 momentti seuraavasti:

Valiokunnan mietintö TaVM 42/2018 vp

2 luku

Arvopaperikeskuksen toimilupa, omistajat, hallinto ja toiminta sekä keskusvastapuoli

22 §

Rikkomuksista ilmoittaminen

Arvopaperikeskuksella on oltava menettely, jota noudattamalla arvopaperikeskuksen palveluksessa olevat voivat ilmoittaa arvopaperikeskuksen sisällä riippumattoman kanavan kautta finanssimarkkinoita koskevien säännösten ja määräysten epäilyistä rikkomisesta. Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja. Ilmoitusmenettelyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Arvopaperikeskuksen on säilytettävä 1 momentissa tarkoitettut tarpeelliset tiedot. Tiedot on poistettava viiden vuoden kuluttua ilmoituksen tekemisestä, jollei tietojen edelleen säilyttäminen ole tarpeen rikostutkinnan, vireillä olevan oikeudenkäynnin, viranomaistutkinnan taikka ilmoituksen tekijän tai ilmoituksen kohteena olevan henkilön oikeuksien turvaamiseksi. Tietojen edelleen säilyttämisen tarpeellisuus on tutkittava viimeistään kolmen vuoden kuluttua edellisestä tietojen säilyttämisen tarpeellisuuden tarkistamisesta. Tarkistamisesta on tehtävä merkintä. Tiedot on poistettava välittömästi sen jälkeen, kun peruste niiden käsittelemiselle on lakannut.

Sen lisäksi, mitä tietosuojalaissa 1050/2018 säädetään, 1 momentissa tarkoitettun ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole tarkastusoikeutta 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, jos tietojen antaminen voisi haitata epäiltyjen rikkomusten selvittämistä.

8 luku

Erinäiset säännökset

2 §

Tiedonantovelvollisuus

Tilinhoitajalla, selvitysosapuolella, hallintarekisteröinnin hoitajalla, keskusvastapuolella, arvopaperikeskuksella ja yhteisöllä, jolle toiminta on ulkoistettu, niiden omistusyhteisöllä ja niiden konsolidointiryhmään kuuluvalla rahoituslaitoksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä antaa 1 momentissa tarkoitettuja tietoja samaan konserniin, konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yhteisöllä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia sekä konsernin tai konsolidointiryhmän tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymän riskienhallintaa varten, jos sen hallintoelinten jäseniä ja toimihenkilöitä koskee 1 §:ssä säädetty tai sitä vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä tässä momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta,

Valiokunnan mietintö TaVM 42/2018 vp

ei estä luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

10.

Laki

sijoitusrahastolain 26 luvun 2 §:n ja 27 luvun 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sijoitusrahastolain (/) 26 luvun 2 § ja 27 luvun 7 § seuraavasti:

26 luku

Salassapito- ja vahingonkorvausvelvollisuus sekä asiakkaan tunteminen

2 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Jollei luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), jäljempänä tietosuoja-asetus, muuta johdu, rahastoyhtiö voi luovuttaa 1 §:ssä tarkoitettuja tietoja samaan konserniin, konsolidointiryhmään ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettuun rahoitus ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yhteisölle asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia sekä konsernin, konsolidointiryhmän tai vakuutusryhmittymän riskienhallintaa varten. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, ei koske yleisen tietosuojasetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, rahastoyhtiö voi luovuttaa asiakasrekisterissään olevia markkinointia sekä asiakaspalvelua ja muita asiakassuhteen hoitamista varten tarpeellisia tietoja sellaiselle yritykselle, joka kuuluu rahastoyhtiön kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään, jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai sitä vastaava salassapitovelvol-

Valiokunnan mietintö TaVM 42/2018 vp

lisuus. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, ei koske yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista.

27 luku

Seuraamukset ja rikkomuksista ilmoittaminen

7 §

Rikkomuksista ilmoittaminen

Rahastoyhtiöllä on oltava menettely, jota noudattamalla rahastoyhtiön palveluksessa olevat voivat ilmoittaa rahastoyhtiön sisällä riippumattoman kanavan kautta finanssimarkkinoita koskevien säännösten ja määräysten epäilyistä rikkomisesta. Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja. Ilmoitusmenettelyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Sen lisäksi, mitä tietosuojalaissa 1050/2018 säädetään, 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole tarkastusoikeutta 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, jos tietojen antamisen voisi haitata epäiltyjen rikkomusten selvittämistä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

11.

Laki

liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain (1501/2001) 4 § ja 5 a §, sellaisena kuin ne ovat, 4 § laissa 1421/2007 ja 5 a § laissa 642/2006, sekä

Valiokunnan mietintö TaVM 42/2018 vp

muutetaan 5 ja 5 b §, 9 §:n 1 momentti sekä 13 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 5 § ja 13 §:n 1 momentti laissa 642/2006 ja 5 b § ja 9 §:n 1 momentti laissa 1421/2007, seuraavasti:

5 §

Sulautumiseen osallistuvien luottolaitosten, tai jos kyseessä on tytäryhtiösulautuminen, emoyrityksenä olevan luottolaitoksen, on ilmoitettava sulautumisesta Finanssivalvonnalle. Ilmoitus, johon on liitettävä sulautumissuunnitelma ja osakeyhtiölain 16 luvun 4 §:ssä tarkoitettu tilintarkastajan lausunto, on toimitettava Finanssivalvonnalle ennen osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettujen velkojille annettavan kuulutuksen hakemista. Finanssivalvonta voi ilmoituksen saatuaan vaatia myös muita tarpeelliseksi katsomiaan tietoja.

Rekisteriviranomaisen on annettava osakeyhtiölain 16 luvun 15 §:n 2 momentissa tarkoitettu velkojen vastustusta koskeva ilmoitus viivytyksettä tiedoksi Finanssivalvonnalle.

Finanssivalvonta voi osakeyhtiölain 16 luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua absorptiosulautumisesta vastustaa sulautumista, jos sulautuminen todennäköisesti vaarantaa vastaanottavan luottolaitoksen toimilupaedellytysten säilymisen. Finanssivalvonnan on ilmoitettava vastustuksestaan rekisteriviranomaiselle kuukauden kuluessa osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua velkojille annettavalle kuulutukselle asetetusta määräpäivästä. Vastustuksesta on viivytyksettä annettava tieto sulautumiseen osallistuville luottolaitoksille. Sulautumisen saa edellä tässä momentissa tarkoitettua tapauksessa rekisteröidä vain, jos Finanssivalvonta ei vastusta sitä edellä mainitussa ajassa.

Tässä pykälässä tarkoitettua Finanssivalvonnan päätöstä koskeva valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

5 b §

Suomalaisen luottolaitoksen osallistumiseen rajat ylittävään sulautumiseen Euroopan talousalueella sovelletaan 5 §:ää.

Jos sulautumisessa vastaanottava yhtiö on rekisteröity tai rekisteröidään toiseen valtioon, sulautumiseen ei kuitenkaan sovelleta 5 §:n 3 ja 4 momenttia. Rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain (742/2004) 4 §:n 3 momentissa tai osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen mainituissa pykälissä tarkoitettua luvan myöntämistä, että luottolaitos ei ole noudattanut sulautumista, Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua velkojen kuulutukselle asetetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta luvan antamista tai eurooppayhtiön perustamiseen liittyvää kotipaikan siirtoa.

Jos toiseen valtioon rekisteröitävä vastaanottava luottolaitos aikoo sulautumisen jälkeen jatkaa luottolaitostoimintaa Suomessa, siihen sovelletaan, mitä ulkomaisen luottolaitoksen toiminnasta Suomessa säädetään.

9 §

Jakautuvan luottolaitoksen jakautumissuunnitelmaan ja jakautumisen täytäntöönpanon rekisteröintiin sekä täytäntöönpanoa koskevaan lupaan ja todistukseen sovelletaan, mitä niistä säädetään 5, 5 b, 6 ja 6 a §:ssä sulautumisen osalta. Mitä 5 §:n 3 momentissa säädetään, ei kuitenkaan

Valiokunnan mietintö TaVM 42/2018 vp

sovelleta osakeyhtiölain 17 luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun kokonaisjakautumiseen, jos jakautuminen tapahtuu perustettaviin yhtiöihin, jotka ovat yksinomaan luottolaitoksia.

13 §

Luovuttavan luottolaitoksen hallituksen on laadittava luovutussuunnitelma, johon sovelletaan osakeyhtiölain 17 luvun 3 §:ää.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

12.

Laki

rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 31 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain (699/2004) 31 §:n 1 momentin 2 kohta, sellaisena kuin se on laissa 622/2014, ja 33 §:n 3 momentti seuraavasti:

31 §

Finanssivalvonnan tehtävät

Finanssivalvonnan tehtävänä on:

2) laatia yhteistyössä muiden keskeisten valvontaviranomaisten kanssa säännöllisesti arvio ryhmittymän rakenteen selkeydestä valvonnan kannalta, organisaation toimivuudesta, sisäisen valvonnan riittävydestä, ryhmittymän keskinäisten liiketoimien vaikutuksesta ryhmittymän säänneltyihin yrityksiin, ryhmittymän riskikeskittymistä sekä omien varojen ja riskinkantokyvyn riittävydestä; Finanssivalvonnan on yhteensovitettava tässä kohdassa tarkoitettu arvio luottolaitostoiminnasta annetun lain 11 luvun 2 §:ssä tarkoitetun arvion kanssa;

Valiokunnan mietintö TaVM 42/2018 vp

6 luku

Erinäiset säännökset

33 §

Salassapitovelvollisuus

Jollei luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EU) 2016/679 muuta johdu, ryhmittymään kuuluvalla 1 momentissa tarkoitettulla yrityksellä on oikeus antaa 1 momentissa tarkoitettuja tietoja samaan ryhmittymään kuuluvalla yhteisölle asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia sekä ryhmittymän riskienhallintaa varten. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, ei koske yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

13.

Laki

luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain (1194/2014) 1 luvun 6 §:n 1 ja 2 momentti, 6 luvun 1 §:n 9 momentti, 7 luvun 3 §:n 3 ja 4 momentti, 8 luvun 1 §:n 1 ja 2 momentti ja 12 luvun 1 §:n 5 momentti, sellaisina kuin niistä on 1 luvun 6 §:n 1 momentti osaksi laissa 821/2017, seuraavasti:

Valiokunnan mietintö TaVM 42/2018 vp

1 luku

Yleiset säännökset

6 §

Lain tavoitteet ja yleiset soveltamisperiaatteet

Viraston on soveltaessaan tätä lakia otettava huomioon seuraavat kriisinratkaisun yleiset tavoitteet:

- 1) laitoksen kriittisten toimintojen jatkuminen;
- 2) laitosten välisten tartuntavaikutusten ja muiden rahoitusmarkkinoiden vakautta vaarantavien häiriöiden ehkäiseminen ja markkinakurin edistäminen;
- 3) julkisten varojen suojaaminen huolehtimalla siitä, että turvautuminen poikkeukselliseen julkiseen rahoitustukeen on mahdollisimman vähäistä;
- 4) suojattujen tallettajien ja sijoittajien sekä laitosten hallussa olevien asiakasvarojen turvaaminen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuihin tavoitteisiin pyrkiessään viraston on pyrittävä myös varallisuusarvojen säilyttämiseen ja kriisinratkaisun kustannusten minimointiin. Jos 1 momentissa tarkoitettuja tavoitteita ovat keskenään ristiriidassa, viraston on päättäessään tämän lain soveltamisesta punnittava eri tavoitteiden tärkeyttä ja otettava tavoitteet huomioon siten, että tavoitteet kokonaisuutena voidaan parhaiten saavuttaa.

— — — — —

6 luku

Osakkeiden, osuuksien ja eräiden muiden tase-erien arvon alentaminen ja muuntaminen sekä osakkeiden ja osuuksien mitätöiminen

1 §

Velvollisuus alentaa omaan pääomaan luettavien erien nimellisarvoa sekä alentaa ja muuntaa eräitä muita tase-eriä

— — — — —

Virasto voi tämän pykälän mukaisista toimenpiteistä päättäessään päättää myös osuuskuntamuotoisen luottolaitoksen muuttamisesta osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain (423/2013) 18 §:ssä tarkoitetuksi osuuspankkiosakeyhtiöksi, talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain 4 §:ssä tarkoitetun osuuskuntamuotoisen keskusyhteisön muuttamisesta osakeyhtiöksi ja säästöpankin säästöpankkilain (1502/2001) 91 §:ssä tarkoitetuksi säästöpankkiosakeyhtiöksi. Kun talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain 4 §:ssä tarkoitettu osuuskuntamuotoinen keskusyhteisö muutetaan osakeyhtiöksi, keskusyhteisön mainitun lain 11 §:n 1 momentissa tarkoitettu toimilupa raukeaa.

— — — — —

7 luku

Kriisinratkaisuvälineitä koskevat yleiset periaatteet

3 §

Päätösten tekeminen, rekisteröinti ja oikeusvaikutukset

Edellä 1 §:ssä tarkoitettujen päätösten rekisteröintiin ja niiden oikeusvaikutuksiin ja päätösten tekemiseen muussa vastaanottavassa yrityksessä kuin väliaikaisessa laitoksessa ja omaisuuden hoitoyhtiössä sekä ilmoitusten tekemiseen viranomaisille sovelletaan, mitä niistä muualla laissa säädetään, jollei tästä laista muuta johdu. Laitokselle, väliaikaiselle laitokselle tai omaisuuden hoitoyhtiölle apporttina maksetun osakepääoman rekisteröintiin ei sovelleta osakeyhtiölain (624/2006) 2 luvun 8 §:n 3 momenttia tilintarkastajan lausunnosta. Yritysmuodon muuttamista, oman pääoman alentamista ja korottamista, osakkeiden ja osuuksien mitätöimistä ja antamista sekä sulautumista, jakautumista ja liiketoiminnan luovutusta koskevaan päätökseen ja päätöksen rekisteröintiin ei sovelleta, mitä muualla laissa säädetään tilintarkastajan lausunnosta ja todistuksesta. Rekisteriviranomaisen on käsiteltävä Rahoitusvakausviraston tämän lain 6 luvun 1 §:n 1 momentin mukaisen oman pääoman alentamista ja osakkeiden ja osuuksien mitätöimistä, 6 luvun 1 §:n 9 momentin mukaisen yritysmuodon muuttamista, 9 luvun 1 §:n 2 momentin mukaisen liiketoiminnan luovutusta ja 12 luvun 1 §:n 2 momentin nojalla määräämän oman pääoman korottamista ja osakkeiden ja osuuksien antamista koskeva päätös kiireellisenä niin pian kuin mahdollista.

Mitä muualla laissa säädetään takaisinsaannista konkurssipesään, omistajan ja velkojan oikeudesta vastustaa oikeustointia sekä omistajan oikeudesta vaatia lunastusta tai palautusta ja velkojan oikeudesta vaatia suoritusta, ei sovelleta sellaisiin oikeustoimiin, joilla virasto luovuttaa laitoksen tai yrityksen rahoitusvälineitä, varoja tai velkoja tämän lain mukaisesti, eikä viraston 6 luvun 1 §:n 9 momentissa ja tämän lain 7 §:ssä tarkoitettuun päätökseen. Tallettajan oikeuteen irtisanoa talletus sovelletaan kuitenkin liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain 6, 9 ja 13 §:ää, osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain 9, 10 ja 30 §:ää sekä säästöpankkilain 69, 87 a ja 89 §:ää.

5 §

Arvopaperimarkkinalainsäädännön soveltaminen

Mitä arvopaperimarkkinalain 4 luvussa säädetään esitteestä ja sen sisällöstä sekä 11 luvussa julkisesta ostotarjouksesta ja tarjousvelvollisuudesta, ei sovelleta luovutettaessa tai hankittaessa osakkeita tämän lain 8—11 luvun säännösten nojalla.

Valiokunnan mietintö TaVM 42/2018 vp

8 luku

Velkojen arvonalentaminen ja muuntaminen omiin varoihin luettaviksi rahoitusvälineiksi

1 §

Oikeus alentaa velkojen nimellisarvoa ja muuntaa velkoja omiin varoihin luettaviksi rahoitusvälineiksi

Virasto voi 5 ja 6 §:ssä säädetyin poikkeuksin päätöksellään alentaa osin tai kokonaan laitoksen, 10 luvussa tarkoitetun väliaikaisen laitoksen ja 11 luvussa tarkoitetun omaisuudenhoitoyhtiön muiden kuin 4 §:ssä tarkoitettujen velkojen nimellisarvoa, jäljempänä *alentamiskelpoiset velat*, ja muuntaa alennettu velka omiin varoihin luettaviksi rahoitusvälineiksi siten kuin tässä luvussa säädetään.

Mitä 1 momentissa säädetään väliaikaisen laitoksen ja omaisuudenhoitoyhtiön veloista, sovelletaan myös väliaikaiselle laitokselle ja omaisuudenhoitoyhtiölle tämän lain mukaisesti siirrettyihin velkoihin.

— — — — —

12 luku

Viraston toimivaltuudet

1 §

Toimivaltuudet

— — — — —

Virasto voi käyttää tässä pykälässä säädettyjä toimivaltuuksia sen estämättä, mitä muualla laissa säädetään tai laitoksen yhtiöjärjestyksessä tai säännöissä määrätään tai muuten sovitaan velvollisuudesta hankkia toisen viranomaisen tai henkilön suostumus valtuuden käyttämiseen taikka velvollisuudesta tehdä viranomaiselle tai henkilölle ilmoitus ennen valtuuden käyttämistä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

— — — — —

14.

Laki

rahoitusvakaussviranomaisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan rahoitusvakaussviranomaisesta annetun lain (1195/2014) 3 luvun 8 §:n 1 momentti ja 2 momentin johdantokappale, 5 luvun 8 §:n 1 momentti, 9 §:n 6 momentti, 10 §:n 4 momentti ja 16 §:n otsikko sekä

lisätään 5 luvun 10 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 822/2017, uusi 5 ja 6 momentti, 16 §:ään uusi 3 momentti sekä lukuun uusi 20 § seuraavasti:

3 luku

Rahaston varat ja niiden sijoittaminen, kulut ja lainanotto

8 §

Lainanotto ja lainananto

Rahastolle voidaan valtioneuvoston luvalla ja määräämillä ehdoilla ottaa lainaa eduskunnan suostumukseen perustuen. Lainojen korot ja takaisinmaksu suoritetaan rahaston varoista.

Kriisinratkaisurahasto voi lainata toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion (*ETA-valtio*) kriisinratkaisurahastoa vastaavalta rahastolta varoja, jos:

5 luku

Talletussuoja

8 §

Korvattavat talletukset

Talletussuojarahaston varoista korvataan tallettajan samassa talletuspankissa olevat korvauskelpoiset talletukset, kuitenkin yhteensä enintään 100000 euron määrään asti. Talletussuojarahaston varoista korvataan suomalaisen talletuspankin Suomessa olevat talletukset ja muussa ETA-valtiossa olevassa sivuliikkeessä olevat talletukset. Rahoitusvakaussvirasto voi talletuspan-

Valiokunnan mietintö TaVM 42/2018 vp

kin hakemuksesta myös päättää, että talletussuojarahaston varoista korvataan suomalaisen talletuspankin muussa valtiossa kuin ETA-valtiossa olevassa sivuliikkeessä olevat talletukset.

9 §

Maksuvelvollisuuden alkaminen

Edellä 2 momentissa tarkoitetun viraston päätöksen toteuttamiseksi talletuspankin ja talletuspankin konkurssipesän on toimitettava virastolle tiedot tallettajista ja heidän 8 §:n mukaan korvattavista talletuksistaan. Virasto ei saa antaa tietoja muille kuin sellaisille viranomaisille, joilla luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun 14 §:n mukaan on oikeus saada salassa pidettäviä tietoja.

10 §

Korvausten maksaminen

Korvaus suoritetaan euroina tai, jos talletus on tehty talletuspankin ulkomaisessa sivuliikkeessä, sivuliikkeen valtion valuutassa. Jos tilivaluutta on muu kuin euro tai sivuliikkeen valtion valuutta, korvaus voidaan suorittaa talletuksen tilivaluutassa, sivuliikkeen valtion valuutassa tai euroina. Korvattava määrä muunnetaan euroiksi käyttäen sen päivän kurssia, jona virasto 9 §:n mukaisesti tekee korvausvelvollisuutta koskevan päätöksen.

Korvaus suoritetaan ensin talletuksen pääomalle ja vasta sitten talletussopimuksen mukaisesti kertyneille korkoille.

Korvaukselle ei makseta korkoa.

16 §

Yhteistyö toisten valtioiden talletussuojarahastojen kanssa

Virasto voi sopia 1 momentissa säädetyistä yhteistyöstä ja tietojenvaihdosta sekä 2 momentissa säädetyistä yhteistyötä koskevien periaatteiden ja menettelyjen vahvistamisesta niiden muiden kuin ETA-valtioiden talletussuojaviranomaisten kanssa, joiden alueella talletuspankillla on sivuliike.

20 §

Automaattiset päätökset

Rahoitusvakausvirasto voi tämän luvun mukaisessa korvausten maksatuksessa tehdä luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuk-

Valiokunnan mietintö TaVM 42/2018 vp

sen (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) 22 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja automaattisia päätöksiä ja allekirjoittaa päätökset koneellisesti.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

15.

Laki

osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain 4 §:n ja 16 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain (423/2013) 4 §:n 3 momentti ja 16 §:n 6 momentti, sellaisena kuin niistä on ensin mainittu laissa 615/2014, seuraavasti:

4 §

~~Luottolaitoksella on oikeus lykätä osuuksien ja osakkeiden takaisinmaksua ja rajoittaa pääomamäärän takaisinmaksua rajoittamattoman ajan sen vakavaraisuustilanteen perusteella. Finanssivalvonta voi asettaa ydinpääomaan sisällytettyjen osuuksien ja osakkeiden takaisinmaksulle lisärajoituksia luottolaitoksen vakavaraisuustilanteen perusteella. Luottolaitokselle osuuksista tai osakkeista suoritettua määrää ei saa palauttaa, jos palautus johtaa omien varojen vähenemiseen alle luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 luvun 1 §:n mukaisen vähimmäismäärän tai 8 a luvun 4 §:ssä tarkoitetun raja-arvon taikka EU:n vakavaraisuusasetuksessa tai luottolaitostoiminnasta annetun lain 11 luvun 9 §:ssä tarkoitettujen maksuvalmiusvaatimusten täyttämättä jättämiseen. Luottolaitoksella on oikeus kokonaan tai osittain lykätä osuuksien palautusta:~~

- 1) omasta aloitteestaan, jos palautus vaarantaisi luottolaitoksen vakavaraisuudelle ja maksuvalmiudelle asetettujen vaatimusten täyttämisen; tai
- 2) jos Finanssivalvonta ei ole antanut luottolaitokselle EU:n vakavaraisuusasetuksessa tarkoitettua lupaa palautukseen.

16 §

Luovuttavan luottolaitoksen jäsenellä, joka ei ole yhtynyt liiketoiminnan luovutusta koskevaan päätökseen, on oikeus kaikkien varojen ja velkojen luovutuksessa erota luottolaitoksesta

Valiokunnan mietintö TaVM 42/2018 vp

niin kuin osuuskuntalain 20 luvun 13 §:ssä säädetään. Tässä momentissa tarkoitettulle jäsenelle syntyy oikeus osuuden palautukseen, kun liiketoiminnan luovutuksen täytäntöönpano on rekisteröity. Luottolaitoksen oikeuteen rajoittaa osuuden palautusta sovelletaan tämän lain 4 §:n 3 momenttia.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

16.

Laki

säästöpankkilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään säästöpankkilakiin (1502/2001) uusi 41 b § seuraavasti:

2 luku

Oma pääoma

41 b §

Säästöpankilla ei ole velvollisuutta lunastaa kantarahasto-osuutta tämän lain 74 §:ssä, 87 f §:ssä tai 89 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Valiokunnan mietintö TaVM 42/2018 vp

Valiokunnan uusi lakiehdotus

17.

Laki

ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain (298/2010) 12 §, sellaisena kuin se on laissa 1058/2016, seuraavasti:

12 §

Markkinointi ja sopimusehdot sekä muut menettelytavat

Ulkomaisen maksulaitoksen sivukonttoriin ja ulkomaiseen maksulaitokseen, joka muuten tarjoaa Suomessa maksupalvelua, sovelletaan, mitä maksulaitoslain 9 a, 32—36, 36 a, 39 a ja 41 c §:ssä säädetään, jollei muualla laissa toisin säädetä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 5.3.2019

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Martti Mölsä sin
varapuheenjohtaja Harri Jaskari kok
jäsen Touko Aalto vihr
jäsen Harry Harkimo liik
jäsen Petri Honkonen kesk
jäsen Hannu Hoskonen kesk
jäsen Laura Huhtasaari ps
jäsen Lauri Ihalainen sd
jäsen Lea Mäkipää sin
jäsen Arto Pirttilahti kesk
jäsen Hanna Sarkkinen vas

Valiokunnan mietintö TaVM 42/2018 vp

varajäsen Maria Tolppanen sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Teija Miller